СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIII. Ч. 199. Джерзі Сіти, Н. Дж., вівторок, 27-го серпня, 1935. VOL. XLIII. No. 199. Jersey City, N. J., Tuesday, August 27, 1935. THREE CENTS

КРАЙ ПРИЙМАЄ ПРИХИЛЬНО НОТУ АМЕРИКИ ДО СОВЄТІВ

ВАШИНГТОН. — Департамент стейту подав до публичного відома ноту, котру в його імени доручив американський амбасадор у Москві московському большевицькому урядови.

Урядники департаменту стейту не додали до цеї вістки ніяких коментарів поза те, що ноту до Москви вислано за особистою апробатою президента Рузвелта. Вони давали теж до зрозуміння, що не ждуть доконечно зірвання дипломатичних зносин між Америкою й Росією.

Перші вискази провідників американської публичної опінії про цю ноту були прихильні. Видно це передовсім з одобрюючого тону преси.

Визначні американські законодавці теж висказують своє вдоволення з приводу ноти. Сенатор Дикинсон, що все противився визнанню Росії та навязуванню з нею дипломатичних зносин, тепер іще раз повторяє своє домагання ці зносини зірвати. „Як хто бавиться з чортом", говорив він, „той мусить дістати дещо з його барви". Визнання большевицького уряду було помилкою й цю помилку треба тепер признати й визнання відликати". У тому самому тоні говорив другий противник визнання, конгресмен Тинкгем. Конгресмен МекРейнолдс, президент комітету палати послів для заграничних справ, теж заявився за вислання такої ноти, бо, мовляв, московський уряд поламав усякі свої зобовязання супроти Америки.

Сенатор Бора, що довгими роками заступав таке визнання, не подав про ноту своєї опінії. Не подав її теж большевицький представник в Америці, Трояновський, котрий тепер перебуває в своїм літнім мешканню в Анаполисі.

БОРОТЬБА РЕПУБЛИКАНЦІВ ПРОТИ ПОЛІТИКИ ПРЕЗИДЕНТА.

ВАШИНГТОН. — Бертранд Снел, республиканський конгресмен з Ню Йорку, виголосив на радіо відповідь республиканців на заяви конвенції молодих демократів, що недавно відбулася в Милвокі.

В цій відповіді Снел заявив, що політична боротьба в Америці повинна повестися довкола програми президента Рузвелта про „новий розділ". Снел каже, що молоді републиканці стоять за „аристократію таланту й характеру", що „новий розділ" плянуванням господарки нібито душить вільну ініціятиву талановитих людей.

КАЖУТЬ, ЩО АМЕРИКАНСЬКА АРМІЯ ПЕРЕСТАРІЛА.

ПАЙН КЕМП (Ню Йорк). — Підчас відбуваючихся тут маневрів військ національної ґвардії, на котрих був стейтовий ґубернатор Лімен, знавці військових справ говорили ґазетярам, що ці маневри виказали застарілі узброєння амераканської армії.

Національна ґвардія, приміром, має всього 5 модерних тенків.

ФАРМЕРСЬКА РАДА ВТРАТИЛА 345 МІЛІОНІВ ДОЛЯРІВ.

ВАШИНГТОН. — На переслуханню перед спеціяльним субкомітетом сенату для рільничих справ виявлено, що федеральна фармерська рада втратила через давання позичок кооперативам на пшеницю й инше збіже близько 345 міліонів долярів.

Як казав голова цього комітету, сенатор Мек Нарі, втрати треба приписати недосвідови, жадобі гроша, а в деяких випадках і нечесности урядовців. Він говорив, що конгрес мусить придумати інакший спосіб допомоги фармерам.

КЛОПОТИ КОНҐРЕСУ З НАВАЛОЮ ПРАЦІ.

ВАШИНГТОН. — Перед наближаючимся закриттям сесії конґресу має він до полагодження таке число проєктів, що не знає, від котрих почината.

Навала нових проектів затамувала всяку роботу в конгресі ще й через те, що палата послів і сенат звичайно не погоджуються щодо законодатної програми.

Провідники палат віднеслися до президента Рузвелта, щоб він своєю повагою натиснув на конгрес, щоби використав останні години сесії для ухвалення відповідних законів.

ВІТРУГА ЗАТОПЛЮЄ КОРАБЛІ.

СТ. ДЖАН'С (Нова Фунляндія). — Здовж побережа Нової Фунляндії шаліла останніми днями страшна буря.

Вітер загнав один вітрильний корабель на беріг та затопив кілька рибацьких кораблів, що стояли на якорі в заливі. У прибережних селах вітер позривав багато дахів з рибацьких домів. Деколи рибаки тільки чудом уратувалися з рибацьких кораблів.

ТРОХИ НЕ ВБИЛИ СВОГО СПОРТОВЦЯ.

Відомий румунський спортовець Соколов заложився, що переплине Дністер, який є кордоном між Совєтами й Румунією. Спортовець кинувся у воду в місці, де, думав, нема сторожі, але коли вже був посередині ріки, надбігли вояки й думаючи, що це з Румунії втікає якийсь большевицький курієр, засипали його крісовим вогнем. Соколов ратувався тим, що поринав під воду і так добився на совєтський бік, де заалярмований совєтській сторожі вияснив, у чому діло. Після цього його відвезли човном на румунський бік, а румунські граничери, що хвилину тому трохи не вбили його, щиро гратулювали своїй спортовій зірці цього осягу.

ВБИВСТВО НЕВІРНОЇ ЖІНКИ.

В ріці недалеко Ряшева виловили тіло 22-літньої жінки Катерини Пенцакової з Вислока. Секція тіла виявила, що вона згинула від кількох ран від ножа. Кілька метрів від ріки на стежці знайшли дві калюжі крови. Поліція перевела ревізію у мужа Франца Пенцака, якого арештувала, бо на убранні і біллю знайшли сліди крови. Перед поліцією Пенцак признався до вбивства своєї жінки кажучи, що вона зраджувала його.

МІЛІОНОВІ ЗЛОЖИВАННЯ.

Прокуратура у Саратові приказала арештувати 76 робітників з провідником Дагатлевом, які за останніх кілька місяців продали збіжа на 900,000 рублів.

САМОГУБСТВО АФЕРИСТКИ.

Минулого місяця померла у Франції у вязниці відома аферистка Марта Ано, яка попала до вязниці за фінансові зловживання. Секція тіла виявила, що Марта Ано отруїлась вероналем. В шафці з її річами знайшли вату зі слідами пачечки з вероналем, що її принесла арештантка Ґда. Марта Ано, донька вбогого купця, вийшла замуж за торговельного агента Бльоха. Підчас війни заробила великі гроші на достані для війська харчевих екстрактів. Розвелася з мужем, закупила часопис „Ґазет ді Франс" і почала вести ріжні підозрілі фінансові інтереси зі шкодою для вкладників. Суд засудив її на 3 роки вязниці, з якої втекла. Попалася назад до вязниці і видавала у вязниці тижневик „Форс".

ДОЩІ І БУРІ В ГОРАХ.

У Карпатах майже що дня падає менший або більший дощ, бувають теж великі бурі. Буря з громовицями, що перейшла над Криницею перед празником св. Петра і Павла, наробила трохи шкід. На полі (горбку) вбив грім вечором селянина Петра Полянського з Криниці і коня, який ще селянина придавив. 19. липня був у Криниці град величини волоського оріха, який наробив багато шкоди.

НОВА КОМЕТА.

Професор капштадського університету, астроном Джексон, відкрив нову комету, віддалену коло 300 міліонів миль від землі, яку можна побачити тільки великим телескопом. Комета швидко віддаляється від сонця.

„ДОМИ ЛЮДОВЕ" І „КАПЛИЦЕ" РОСТУТЬ, ЯК ГРИБИ ПО ДОЩІ.

Як довідуємося з польської преси, кураторія будови „домув людових і капліц" почала тепер жваву акцію у зборівськім повіті, в якому з її почину мають збудувати ще цього року 5 „домів", 1 костел, 8 каплиць та 1 памятник — усе те в 15 оселях тієї округи. Після заснування місцевих комітетів, що звезли даром будівельні матеріяли, в червні й липні ц. р. почалася будова таких „домув людових" у Кресівцях, Волчківцях, Млинівцях і Гукалівцях, костела в Ярчівцях, каплиць у Конопниці й Серетці та памятника для поляглих польських вояків під Зборовом. У найближчому часі починаються такі будови домів у Товстоголовах, Кудинівцях, Жабині, Нетерпинцях і Чистопатах. Цілою акцією керує повітовий староста Коцул, що має до помочі місцевих лат. священиків, учителів і кольоністів. Комітет задумує всі будови довести на осінь ц. р. під дах.

ЗА СПІВАННЯ „ПІДБУРЮЮЧИХ ПІСЕНЬ" НА ВЕСІЛЛІ.

Перед окружним судом у Рівному відбулася розправа проти Льонгіна Ничипорука, Григорія Цвика і Михайла й Олекси Ковальчуків зі села Нова Мощаниця на Здолбунівщині, обвинувачених у тому, що співали „підбурюючі пісні" на весіллі в господаря Дениса Романюка в селі Свасте. Суд засудив Л. Ничипорука, Г. Цвика й О. Ковальчука по 10 місяців вязниці, М. Ковальчука звільнив.

ВАРВАРИ ПРИ РОБОТІ.

Відділ комунального господарства у Симферополі для доповнення своєї каси рішив... руйнувати міські кладовища, продаючи потім взяте з могил каміння, залізо і т. д. Буває так, що одного дня своякі, являючись на кладовища, щоб відвідати могили своїх близьких, застають руїни! Труни з мерцями просто викидають. Скарги не дають ніяких наслідків, бо показується, що це варварство відбувається за дозволом міської ради.

ЛЕДВИ НЕ ВДУШИВ АКТОРКИ.

Відма берлінська співачка Зіґрід Онеґін, яка в найближчих днях мала виїхати до Америки на гостинні виступи, мусіла відложити свою подорож з приводу пригоди на естраді у Мангаймі, де артистка виступила в ролі Кармен. В останній дії, коли то Дон Хозе має вбити Кармен, артист так сильно почав душити Зіґрід Онеґін, що її непритомну відвезли до шпиталю.

ВАТИКАН ВИБИВАЄ НОВУ МОНЕТУ.

Королівська мінниця в Римі вибиває тепер нові ватиканські монети на 800,000 лір. Згідно з монетарним договором Ватикану з Італією з дня 2. серпня 1930 р., Ватикан згодився, що впродовж перших пять років буде вибивати річно монет за міліон лір, опісля цей контингент буде зменшуватися на 20 процентів. Ватиканські монети мають право обігу в цілій Італії. Їх збирають найбільше нумізматики.

ХТО ВКРАВ 70 ТИСЯЧ ЗЛОТИХ У ГАЛИЧІ?

Містечко Галич має небудьяку сензацію: отсе місцевий жидок, гуртівник збіжа Герш Кімель, вибрав 5 літ тому з банку у Станиславові всі свої ощадности — 70 тис. зл. готівкою та книжечку на 10 тис. зл. і передав їх у деревляній скриночці на переховок своїй сестрі Штайнової, що теж мешкає в Галичі. Гроші лежали 5 літ, аж ось недавно, коли недалеко хати Штайнової вибух вогонь. Кімель побоявся за свої ощадности й побіг до неї до хати. На превеликє його здивування у скриньці, де були гроші, не було нічого. Кімель не слухав оправдань сестри і доручив її та її служниці арештувати.

НОВИЙ ШУГАЙ.

З Ужгороду повідомляють: Погоня за відомим проводирем закарпатської банди грабіжників, Лепеєм, що триває вже кілька днів, починає бути драматична. Як відомо, банда Лепея ограбила 13. липня ц. р. купця Каца у Тюшці біля Воловогo. Після грабіжу злочинці втекли у ліси над Тюшкою. В погоню за ними змобілізовано жандармерію з округи Волове й Хуст і 20 липня вдалося їй вночі зловити в лісах біля Тюшки чотири банди, Юру Воробця, а швидко після цього і другого грабіжника, Івана Филипчина. Останні два опришки, Ілько Лепей і Юра Клевець, змогли втекти в ліс. Жандармерія почала систематично перешукувати околицю й 21. липня її стежа натикнулася на Лепея і Клевця. Коли злочинці побачили стежу, Клевець вхопив кріс і вбив одного жандарма. Другий жандарм стрілив до Клевця, але не вцілив. Після цього злочинці втекли. В леговищі їх знайшли 53 крісові кулі, одежу і наплечники з харчами. Оба опришки знаходяться тепер в гущавині лісів на горі Кук і жандармерія гонить їх далі.

ЗАМАЛО ЖИДІВОК У ПАЛЕСТИНІ.

Тому, що в Палестині дуже мало жінок, тамошні рабіни рішили скликати на нараду всіх рабінів в Европі і звернулися до британійської мандатової комісії з проханням, щоб дозволила на вїзд до Палестини у більшій скількости жінкам - Жидівкам. Рабіни ствердили, що до Палестини приїздять здебільша мужчини і тому годі сподіватися приросту жидівського населення у Палестині.

КУПЕЦЬ ПОКУСАВ СОБАКУ.

Англійський суд розглядав таку справу: В невеличкому містечку Сусекс забігла до крамниці зі споживчими товарами собака-вовчур і почала перекидати скринки з товарами. Купець почав виганяти собаку, похований і впав. Почалася завзята боротьба між людиною і собакою, підчас якої купець ухопив собаку за горло. Від упливу крови собака зімліла. Власник собаки подав купця до суду, який засудив його на грошеву кару. Як мотиви присуду судя подав: „Хоч купець боронився перед собакою, всеж таки міг боронитись іншим способом і не мусів уживати того, якого хопився".

ГОСТРИЙ ПРОТЕСТ АМЕРИКИ ПЕРЕД СОВЄТАМИ

МОСКВА. — Американський амбасадор до Совєтів, Вилієм Буліт, вручив Николі Крестінському, управляючому совєтським комісаріятом справ заграничних, в імени департаменту стейту ноту, в якій заложено протест проти акції, що ведеться на території Совєтів і що вмішується у внутрішні справи Злучених Держав.

Загально стверджують, що нота є щодо способу вислову дуже гостра і дехто витягає вже такі висновки, що незабаром готово прийти до цілковитого зірвання дипломатичних зносин між Совєтами і Злученими Державами. Тимбільше, що таку ноту виставлено по попередніх переговорах з совєтським амбасадором Трояновським.

В своїй ноті департамент стейту виступає проти цього, що було говорено на семім конгресі Третього Інтернаціоналу в справі поширення комуністичної акції в Америці, як викликування страйків і т. п. На тім конгресі здавано теж звіт з розкладової роботи, яку ведуть комуністи в Америці.

Департамент стейту, закладаючи протест проти цеї акції комуністів, покликується на письмо совєтського комісаря заграничних справ, Літвінова, яке він вислав 16. листопада 1933 р. до президента Злучених Держав і в якім запевняє президента в імені совєтського уряду, що Совєти не будуть ніяким чином нарушувати прав Америки мати в себе такий порядок, який Америці подобається. Літвінов запевнив тоді президента, що ніяка урядова особа ні інституція не будуть вести ніякої акції, яка змагалаб до територіяльного розбиття Злучених Держав чи до насильної зміни політичного або суспільного ладу. Він теж подав, що ніяка така акція не матиме фінансової ні моральної допомоги від Совєтів.

ВІДМОВЛЯЮТЬСЯ ВІД СПІЛЬНОГО ФРОНТУ З БОЛЬШЕВИКАМИ.

БРІСЕЛЬ (Бельгія). — Екзекутивний комітет Другого (Амстердамського) Інтернаціоналу не пішов назустріч візові Третього (Комуністичного) Інтернаціоналу, в якій большевики взивали соціялістичну партію й інші партії до створення спільного фронту для боротьби з фашизмом.

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ СКРІПЛЮЄ МАЛЬТУ.

ЛОНДОН. — Заноситься на таке, що не виключений воєнний конфлікт між Англією й Італією. Це є причиною, що рішено вислати 1,200 нових жовнірів на невеликий остров Мальту, положений на Середземнім морі, який має 3,000 англійського війська. Отсей остров може Італія легко захопити в свої руки, якщоб Англія розпочала бойкотувати Італію за її воєнні кроки проти Етіопії й евентуально непослух постановам Ліґи Націй.

НЕ ПОВИННА ВІДВАЖИТИСЯ НА ВІЙНУ З ІТАЛІЄЮ.

ЛОНДОН. — „Сондей Обзервер" подає, що Англія повинна старатись усіми силами не допустити до війни між Італією й Етіопією. Але якщо, не зважаючи на ті її зусилля, війна таки вибухне, Англія не повинна піти проти Італії й евентуально наразитися на війну з нею. В такім випадку, пише цей часопис, Англія готова втратити ціле Середземне море. Крім того остров Мальта заселений іще у великій скількости Італійцями.

СИНИ МУСОЛІНІЯ ПІШЛИ НА ВІЙНУ.

НЕАПОЛЬ (Італія). — З 6,000 італійськими жовнірами відплили до Африки і два сини Мусолінія. Один з них має 18 років, другий 19. Відїхав теж граф Чіяно, зять Мусолінія. Сам Мусоліні був у той час на маневрах, у яких бере участь коло пів міліона італійських жовнірів.

ПОЛЬСЬКО-СОВЄТСЬКИЙ КОФЛІКТ НЕ ПОЛАГОДЖЕНИЙ.

МОСКВА. — Совєти казали забратися з їхньої території польському журналістови Янови Отмарови Берзонови. У відповідь на те польський уряд повідомив Совєти, що не дозволяє на побут у Польщі Иосифови Ковальському, кореспондентови совєтської офіціяльної газети „Ізвестія". Отсей інцидент довів до поважного напруження, бо самі совєтські газети пишуть, що це може довести до погіршення совєтсько-польських відносин у часі, коли ті відносини і так не дуже добрі.

РАДЯТЬ ЖИДАМ ВЧИТИСЯ СТАВИТИ ОПІР.

ЛЮЦЕРН (Швайцарія). — На Світовім Сіоністичнім Конгресі говорив німецький жидівський делегат Курт Блюменфільд про те, що треба між Жидами в цілім світі повести виховну кампанію, щоб навчити жидівську молодь ставити опір переслідуванням Жидів. Він подав, що в часі, коли нацисти переслідують Жидів у Німеччині, подібні переслідування Жидів є ще в таких краях: Персія, Ірак і Афганістан.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з пятниці (з англійською частю):		Friday's issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$ 2.00	One year	$ 2.00
На пів року	$ 1.25	Six months	$ 1.25
В Джерзи Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи" BErgen 4-0237 — Тел. У Н Союза BErgen 4-1016.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ХТО МАЄ НАС РЕПРЕЗЕНТУВАТИ?

Від довгих літ ведеться в нашім громадянстві в краю свого роду пропаґанда, яка змагає представляти українську репрезентацію до польського сойму і сенату як найвище наше репрезентативне тіло. Мовляв, отсе є представники, що вийшли з волі народу, котрі тим чином управлені до маніфестації властивої волі народніх мас.

Саме тепер оголосив провід Українського Національно-Демократичного Обєднання (УНДО) лісту кандидатур до польського сойму, які цей провід „устійнив", як це зазначено в урядовім комунікаті. Імена цих кандидатів були поміщені й у нашім часописі.

Питаємо тепер: чи можна таку компіляцію осіб, яку представив провід УНДО на кандидатів до польського сойму, вважати дійсним представництвом нашого народу під Польщею? Не хочемо входити в критику діяльности поодиноких кандидатів. Завважимо тільки, що ця ліста вказує на штучно зліплений підбір осіб, які здається ще найбільше були приємливі для польської влади. Особи ті навіть приблизно не представляють собою цілости нашого життя під Польщею, себто життя політичного, культурного й господарського.

Та найважніше для нас те, що в кандидати на нове соймове українське представництво могли попасти тільки ті, на яких згори дала згоду польська влада. Це є відомі справи, про які писано широко в пресі, як тільки ухвалено в Польщі новий виборчий закон. Вже з тобо боку престіж теперішнього соймового українського представництва упаде в очах самого українського громадянства. Крім того ясно, що коли польський уряд давав свою згоду на якесь число українських мандатів і на деякі особи, то він не зробив і цього задармо. Якою ціною те все окуплено, покаже будучнсіть. Та як би не було, ми маємо тепер у Польщі до діла з виборчими практиками, які куди гірші від тих, що їх заводили Бадені чи Потоцький за часів австрійського панування. Бо за Австрії можна було провести хоч частину своїх людей і проти волі Баденіх чи Потоцьких, а тепер це неможливе.

Все те вимагає від нас, себто в першу чергу від політичного проводу наших партій, без огляду на те, чи вони беруть участь у виборах, чи ні, щоб над цим станом поважно застановитись і для загального добра й нашого престіжу перед заграницею прийти в краю до певного висновку. Соймова українська репрезентація в Польщі не може бути перед світом виразником дійсної волі українського народу навіть не тому, що ми не маємо довіря до вибраних евентуально послів, а тому, що вони не вибрані в природній спосіб, а при дозволі польського уряду. Тепер може вийдуть іще послами хоч особисто порядні люди і при тім диктаті, але що може статися при нових таких виборах і при ще сильнішім польскім диктаті?

ЧИ ПОХІД ПРОТИ БІЛОЇ РАСИ?

В основу повоенної системи, що мала вдержати постійний мир у світі, лягли не тільки версайський і йому прилежні мирові трактати, але також т. зв. ковенант (статут) Ліґи Націй та голосний пакт Келоґа-Бріяна з 27. серпня 1928 р. Опираючись на цьому останньому, дві японські націоналістичні орґанізації зложили на руки мін. Гіроти протест проти імперіялістичних приготувань Мусолінія в Сомалії.

Безперечно, самого Мусолінія напевно немало здивувала така постава ніпонських націоналістів. Бо Манджурія, Шанґгай, Джеголь, недавні Гопеї й вкінці монґольська провінція Чагар були не тільки свідками, але й безпосереднім предметом ніпонської експанзії й імперіялізму. Ніхто тоді з Японців і не думав про пакт Келоґа-Бріяна або конвенцію Ліґи Націй, дарма, що сам Ніпон, як і Китай, підписали перший і другий.

Та треба зрозуміти, що Японці ніколи й нікому тепер не виповідають „офіціяльно" війни. Манджурію взято без „офіціяльних" ворожнеч і дипльоматичних нот, зате з великим проливом китайської крови. Тесаме з Шанґгаєм, Пекіном і Джеголем, де згинули цілі десятки тисяч нещасних Китайців, однак це не була „війна", бо ні Японія ні Китай не вважали за відповідне її проголосити.

Чи не може тепер, скаже кожний, Мусоліні заняти теж цілу Етіопію, проливаючи цілі ріки крови, поминаючи делікатно проголосити цю стару марсову девізу „іду на вас"? Бож ніхто інший, а саме Ніпонці дали клясичний примір і дороговказ, як будувати імперію без „офіціяльної" війни.

Одначе, коли вглянути глибше в справу, то побачимо, що в хитрій дипльоматії Ніпону, як і у военних приготуваннях фашистівської Італії, криється глибока життева правда: **це закон самозбереження або національний еґоїзм!**

Від цілих десятиліть ніпонська нація шукає виходу або вікна в континент. Її положення на вульканічних острівцях, що періодично знають страхіття стихійних нещасть у виді землетрусів і пошестей, її економічно-соціяльне положення, якого не знала мабуть ніяка країна в Европі з винятком Росії, змусили Японію не тільки до зорґанізованої **сомооборони,** але також до **протинаступу!** В 1904—1905 р. вона раз на все ломить московську силу на морях Далекого Сходу й отвирає широко сухопутній шлях в глиб Азії. І нині Ніпон є не тільки в спроможности викинути большевиків зі Сахаліну, Камчатки й східнього Сибіру, але також він має широкі можливости пересунути осередок своєї експанзії на полудне й у середину незорґанізованого Китаю. Це можна осудити як неправильне з точки моралі, етики й навіть принципів міжнароднього права, одначе воно є доцільне, а деколи конечне для існування нації чи держави.

Це саме є в італійсько-етіопськім назріваючім конфлікті. І чи не слушно обурюється не лише італійський уряд, але й ціла нація на Анґлію, яка за всяку ціну хоче відтягнути інших від цього шляху, яким давно сама ступала?

І це також один з багатьох примірів національного еґоїзму й сили. Хтож більше від Анґлії поназбирував чужих земель і підпорядкував їх під скиптр британського імператора?

Отсі зокони вдержують не тільки цілі нації при житті, але вони провадять їх на шлях величі й матеріяльного добробуту. Хто не хоче підпорядкуватися цій максимі життевих законів, цей засуджений на абсолютну смерть і загладу!

Одначе надто велике кокетування Етіопії Ніпоном в обличчі близької війни з Італією, крім закидів на адресу цеї останньої за непошанування пакту Келоґа-Бріяна, має ще інші причини. Відомо, що Японія являється тепер виразником не тільки всіх азійських народів, але цілої жовтої раса взагалі.

Під покришкою оборони інтересів монґольсько-китайської раси перед експльоатацією білими, японський імперіялізм зручно закріплює свої позиції між жовтим світом, засипуючи його ринки японськими продуктами або збираючи великі економічні концесії. Етіопія, не зважаючи на своє ґеоґрафічне положення, спеціяльно близька й дорога Ніпонови. Вже від кількох літ японський домпінґ зустрівся в Етіопії не так з інтересами Анґлії й Франції, як з конкуренцією Італії. Отже Етіопія, країна примітивна й напівдика, являеться одним з найкращих економічних ринків для Японії. У випадку не тільки італійського панування, але навіть протекторату, всі надії Ніяону зведені до зера, бо місце його занялаб Італія.

Тому нині Японія ціла в психозі конечної помочі для Етіопії. Преса з питомою їй вервою робить шалену пропаґанду проти Італії. І тут ґен. Аракі, одна з найбільших постатей сучасного Ніпону, бувший міністер війни, а тепер член Военної Ради мікада, очоловлює не припадково цей рух. Він все частіше гримає, що „білі уярмили цілу Азію, зробивши з неї обєкт страшної експльоатації, та що лише імперський Ніпон зможе цьому безправству положити кінець".

Аракі говорить так, як думає, і робить так, як говорить. І це булоб справді одним зі скорих ударів для Італії, якщоб дійсно Ніпон рішився дати **конкретну форму** своїй симпатії для Етіопії. І що більше, не простий це випадок, що ворожнеча Ніпону ступає разом зі „злою волею" Анґлії супроти Італії.

І хто знає, чи хрестоносний похід проти білих, орґанізований Ніпоном, не викличе швидкої реакції „білих" держав, яким перевага Етіопії на спілку з Ніпоном не булаб дуже бажаною. Тому цілком можливе, що нарушення границь неґуса буде рівнозначне з великими змінами в Европі, змінами, до яких прямує теж усіми силами і поневолена Україна!

М-р В. Душник.

ВИНИЩУЄТЬСЯ ПЛОДЮЧИЙ ҐРУНТ

Департамент рільництва у Вашинґтоні занятий тепер ратуванням плодючого земного ґрунту в західніх, полудневозахідніх, середніх і східніх стейтах. Стейт Пенсильвенія, а в части Ню Джерзі, потребує навіть великої допомоги, коли має бути збережений для плекання збіжа та городини.

Американська земля назагал вважається плодючою. Коли Европейці її кольонізували, вона була вкрита лісами й зеленю. Коли почали вирубувати ліси та орати рілю, часті дощі почали сполікувати верхній плодючий шар, а лишати глибші, неврожайні верстви. Пісна земля не давала такого збору, як давніше, і фармери стали перед питанням: оставатись на місці, чи еміґрувати дальше. Рішалися, як кому випадало. Але в новіших часах населення так прибуло, що переноситися нема куди, хіба купувати нову землю. Отже почалися поважні старання, щоб не пускати дальше землі з водою, а навпаки, притримати її на місці.

Сполікування плодючої землі відбувається двояким способом: або творяться борозни, а потім яри і ними спливає верхній, плодючий шар; або зсувається таки ціла поверхня землі, головно, коли під нею є пісок або крейда, чи скали. Тоді цілі простори стають невжитками.

Департамент рільництва взявся до плянового ратунку ґрунту, але домагається співділання стейтових рільничих бюр та всього фармерського населення. Департамент укладає пляни для цілих смуг, от як тепер у Пенсильвенії в кількох повітах, а поміч фармерів полягає в тому, щоб вони слухали заряджень влади. А ця влада дає такі вказівки: Коли воду сполікує дощ рівцями, то треба поперед них класти мішки з навозом, перемішаним з насінням трави. Таксамо треба борозни засаджувати білим ясенем, бо він скоро розмножується, а також іншими деревами. Дерева стримують дощеву воду на листю, а крім того перешкаджають вириванню землі цілими шматами.

Важче стримати сполікування землі цілою поверхнею. Там не дасться насадити дерева, бо воно не має де пустити коріння. Тому там треба зміняти засіви якнайчастіше. Після збіжа добре сіяти конюшину, бо вона зелена та має густі корінці. Але, наскільки господарський плян дозволяє, треба також засівати траву та плекати сіно. Зелень найбільше затримує воду і не допускає до винищення цілих смуг.

Українські фармери, що відчувають на своїх ґрунтах школу через вимивання землі дощами, нехай віднесуться до департаменту рільництва у Вашинґтоні по спеціяльні брошурки, в яких є розумні вказівки, що і як робити. Але і стейтові та повітові бюра рільництва в фармерських округах дають визначну допомогу. Лише треба знати, куди з такими справами вдатися.

Але, що правда, наші фармери мають знаменитий досвід в управі рілі із старого краю, а цей досвід каже їм ділити фарму на вузькі півґрунтові та прутові смуги вдоперек напрямку спливаючої води. і якраз таку раду між іншим дає департамент рільництва для стримання спливаючої землі.

Спірітистичний сеанс.

В панства Гичків викликують духів. Всі сидять довкола столика. Врочиста тишина. Раптом з кредensu злітають тарелі, склянки і товчуться з галасом.

Пані Гичкова: Це дух нашої небіжки служниці.

ЯК ОБХОДЯТЬСЯ З ДІТЬМИ ЧЕКІСТИ В С.С.С.Р.

Берлінський часопис „Германія" помістив листа одного російського еміґранта, що втік недавно з Соловецьких островів і три роки був на острові Конд, куди большеви висилають безпритульних дітей. Цей жахливий лист звучить так:

„Мене визначили з іншими вязнями копати гроби для дітей, що згинули з зимна й голоду. Цих дітей виловили ніби скажених псів в найріжніших містах советського Союзу: Харкові, Ростові, Києві, Москві й Ленінґраді. Советська влада вирішила просто винищити їх. Не забуду, як виладували два пароплави, набиті цими дітьми. Ціле стадо їх зігнали чекісти з пароплавів до спеціяльних бараків; ніхто їх не записував, не рахував, не питав, як вони звуться. На кораблях було яких 6,000 дітей — усі без обуви, в лахах.

„Нещасні діти дриготали з холоду, тулилися до себе. Це була картина, що я її не забуду. Очі їх блескотіли горячкою, уста сині. Видно було, що вони хорі, голодні й виснажені. З нашого острову перевезли їх на Конд, що його називають „островом смерти".

Потім цей колишній вязень описує, як живуть ці діти на Конді, як що кілька днів привозили їм одинокий харч — хліб, як мусіли мешкати в бараках без вікон, без печей, з дахом, що перетікав, з перегнилою підлогою, без соломи, лавок і постелі.

„Я приїздив що четвертий день на острів роздавати хліб. Що другий день давали їм гарячу воду. Зразу діти просили тієї води та хліба, а згодом бараки стали пустошіти. Що ранку виносили 30—40 дітей. Вісьмох людей, серед них і мене, визначили, щоб поховати їх. Я числив трупи, було їх 357. Ми скидали їх в одну яму, як кавалки дерева. Чекіст Панкратов сміявся: „Досить їх, досить..." Я дивився на цього нелюда, дріжучи. На спогад тих могил, що я їх мусів копати, ще нині чую, як волосся стає мені дубом на голові". Так закінчує він свій жахливий опис з країни, де навіть дітей винищують як звірюк.

Холоднокровний.

— Ваш пес украв у мене ковбасу!

— Це добре знати...

— Що то значить?

— Бо вже не потребую давати йому обіду.

УЛАС САМЧУК.

ВОЛИНЬ

Роман-хроніка у 3-ох частинах.

Частина I.

КУДИ ТЕЧЕ ТА РІЧКА?

32

Собачка мусів Володько тихцем доглядати сам. Він швидко ріс і Володько боявся, що довше ховати його не буде можливости. А що то скажуть мама? Ну, хай хоч виросте такий, щоб брехав. Мама можливо згодиться, коли він брехатиме. Вони тільки не хочуть мати на господарстві дармоїда. Їв песик не одні тільки помийки з муки, а й кусочки розмоченого хліба, тощо.

Одночасно продано Маньку Куцохвосту і Володько пас лише одну Рябу та теличку. Це йому на руку, бо все таки менше пасти двоє ніж троє. А Манька пішла на люди. Вісім років прожила вона у Матвія, привела вісім бичків і ніодної телички. Що рік, то й бичок. Але яке молоко давала. Густе, товсте. Як спариш, так під шкіркою саме масло. Коштувала вона тридцять вісім рублів ще молодою, а продали її за пятьдесять. Ну, але вона тепер не так виглядає, як тоді. Тепер це корова, а тоді Бог зна що було. Шкіра та кости. Куплена вона від одного мужика з Будаража.

Під кінець жовтня починає примерзати і Володько може пасти по житах. Пашні гарно рунялись, — розходу як оком глянеш, шкоди ніде, навіть капусти по городах вже впоряні — розкошуй! Але Володько все таки пильно стереже худоби. Ряба, видно, дуже скучає за Манькою, безперестанку реве. А боронь Боже, худобу яку здаля вглядить, задере хвоста й лови її. Володько нераз набігається, як дурний, що й ніг не чує вечором. Біжить, бувало, за коровою і просить її: — На-на-на! Рябенька, на! А як не слухає, він починає підносити голос: — А куди ти біжиш, щоб тобі повилазили?! Куди, Ряба!.. А здохла б ти!... — Але хіба вона цього слухає? Роби, що хоч, та й нічого робити. Хіба що плакати. Алеж і плач не поможе.

Не легка то праця пасти таку навіжену худобу. Тяжко вистояти коло неї цілий день. До того ще Володько, коли відійде трохи від дому та залишиться на такій самоті, що довкруги на десяток кільометрів ні живої душі, починає задумусатись, забуватись, де він і що він робить. Нові околиці, ліс, долина, яр, так звані Вали, де, кажуть, колись був якийсь замок чи що, полонило малого зовсім. Він починає знайомитись з місцем, шибає думкою далі, туди десь, де не видно, за обрій.

Особливо цікаво було одного разу. Пішли вони з мамою на Лебедське збирати опеньки і зайшли досить далеко за зруб, аж за Мартинове займище. Вийшли вони на один горбок, від котрого на північ простягалася досить широка рівнина... Здаля видно ні то якусь дорожинку, ні то широку межу. Скорше то дорожина. Низка широковітих дерев чітко зарисовувалась на холодному мармурі осіннього ясного неба. Видно також якісь забудівлі.

— Що то там, мамо? — питає Володько.

— То є Клопи — пояснила мати.

— Аа, він вже знає... Там мешкає Василів дід характерник Юхим, у якого син Клим „з ума зійшов". Він має велику пасіку і „щось до пчіл знає".

Там мешкав дійсно дід Юхим, перший Матвіїв тесть, який має двох оженених синів та добре господарство. Перша Матвієва жінка померла наглою смертю, коли Василеві було „тридцять неділь". Тому то, думав Володько, мама не долюблюють Василя. Там на хуторі також живе Катерина, перша Матвієва дочка. Володько бачить її часом, коли вона „до нас" приходить. Вона приносила йому часом мед, горіхи, цукорки. Бачить він також і діда Юхима, але це бува так рідко, що йому недовелось ближче його пізнати. Він тільки багато чув про нього, як говорять у млині завізники. Кажуть: — „ото як почнуть вулики роїтися, то Юхим наставить по саду нових вуликів, пошепче щось і рої самі так і летять до них"... Або кажуть: — „Зимою дід Юхим на верстаті робить"*). Над ним висить нова дубельтівка. Заманеться йому яку дичину підстрілити. Хапає дубельтівку і так як є, в одній білизні, босий мерщій у садок. Оббіжить там навколо одної дички і заяць сам прибіжить. Піх-пах і Юхим має дичину". Люблять також оповідати, як Юхим наглумився з борщовського пана Жуковського. Багатий пан. Одних коней пар двадцять, зо сто коров. Виїздить завжди четвернею — „цуґом" і як біжать карі кониська, аж земля стугонить. Розказують, їде раз Юхим з верхівського млина. Було це літом над вечір. Їде поволі, пісню мугикає. Аж тут наганяє його четвернею пан Жуковський: — з дороги! — гукає ще здалека машталір. Але Юхим не квапиться. Поволі звертає собі на бік, а дорога, як звісно, польова... Вузенька, коли звертати, так нікуди інше, як в чуже збіжжя. Ще як звертають обоє встрічні, то сяк-так. Але це ж пан. Він звертати не звик... І щось там так сталось, що Юхим не звернув як слід. Пан мусів спинити коні й обіжджати, так, що фаетон його трохи на бік звернувся...

— Дай, гукає він машталірові, дай тому хлопові батюгою! Хай знає драб, як звертати! — Машталір як звезе Юхима через плечі; минув і поїхав.

Юхим нічого не сказав. Та не відїхав пан і з пів верстви, як всі четверо колеса раптом позлітали з осей. Фаєтон так і сів на дорозі. Юхим поволі собі догнав пана, минув і поїхав.

— Дядьку, дядьку — гукає машталір на Юхима. — А будьте так добрі. А поможіть. Пробачте, що так вас образив...

Юхим: Трр! Спинив коні, мовчки злазить. Машталір тимчасом льоники та шрубки позбирав... І вони разом насадили колеса. Пан дякує, на чай дає. Куди там... Юхим ніколи ніяких чаїв не пє. Їдьте собі здоровенькі.

І пан поїхав. Поїхав також і Юхим... Але тільки що відїхав пан знов верству... Трах!... і знов різал'—ма всі колеса розкотились... Знов просить пан Юхима, знов перепрошує і так, чуєте, водив Юхим пана до вечора, аж поки той не догадався та на гусак горілки Юхимови не вткнув. А Юхим, як звісно, хмельного не вживає. На бідних, каже, віддам... А в дійсності Юхим дорогі „таємственні" книги купляв, чорну маґію всю перечитав, біблію з кінця в кінець, від точки до точки зо всім Апокаліпсісом знає...

Отакий то був Юхим... Таким і знав його Володько. Але де він цей загадковий і дивний чоловяга мешкав, цього Володько до сьогодні не знав. Аж тепер мати показала.

Що то за перший батьків тесть і хто то була Василева мати (хоча й дуже хотілось знати), Володько матері не питав.

Головне це, дід чарівник. Цікаво було б його ближче пізнати. І місцевість ця показалась йому дивною та принадливою. Порожньо й тихо тут. Сонце ж світить... А хата в далені біла, біла, зеленою бляхою крита. Не живуть у таких чарівники...

А що ж там далі? Що за тим загадковим хутором? Небо туди таким водопадом затягається. Коли заходить сонце, то підкреслено, хвалючись.

Барвно там, ніби нечувану хтось робив за лісом пожежу. Жорстоко пробите воно й окрівавлене...

Скільки то всякої всячини цікавої, загадкової. А скоро мороз вдарить, сніг спаде, засуржить буревій, зірветься безліч білих опирів і зареготять вони по звіринному на тисячу ладів... Страшно тут буде.

Ще далі зайшов Володько, коли одного разу втекла йому Ряба. Проклятуща коровисько, „бодай вона здохла", чогось зненацька збурилась, і давай: Муу! Муу! Муу!... Мукає й мукає... Теличка й собі за нею. Що таке? Володько нашорошився, палюгою озброївся, підходь як хоч. Але по цьому корова задерла хвоста й драла. Ох, Боже! Та це ж вона бозна куди побіжить. А у Володька чоботиська на ногах, що ледви соває ними... А корова біжить та біжить. Стане, попасеться... Володько добіжить до неї, а вона кивне хвостом і далі... Володько просить, благає: на-на-на-, Рябеньсить, благає: на-на-на, Рябеньзуміє його? Йому вже плач в горлі. А тут вже вечоріє. Коли ж отямився, оглядівся навколо... Де ж це він?

(Далі буде).

*) На верстаті робити, значить, полотно ткати.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

На ратунок Лемківщини.

Дня 4. серпня ц. р., як згадувала вже про це наша преса, відбувся в Народнім Домі в Ню Йорку перший зїзд лемківської еміґрації в Америці і зорганізування широкої та масової, моральної і матеріяльної піддержки нашим братам Лемкам в старім краю, які під сучасну пору переживають дуже критичний час. Поклик і почин до цього зїзду вийшов від Нюйорського Комітету Допомоги Лемківщині. Участь у ньому взяли понад сорок делеґатів, які заступали околичні лемківські громади.

Зїзд переводила президія, зложена з громадян: Василь Карбовник, предсідник; Котлярчик і Копка, секретарі. По вступних словах предсідника, в яких вияснено ціль і завдання Зїзду, зістав покликаний до слова відпоручник Лемківської Комісії при Тов. Просвіта у Львові, Михайло Дудра. Він в своїм одноґодиннім рефераті розказав подрібно про грізний стан Лемківщини, здав звіт з діяльности Лемківської Комісії, яка завязалась вже два літа тому при товаристві Просвіта у Львові, в ціли ратування Лемківщини перед національною загибілю, а також начеркнув завдання лемківської еміґрації в Америці і плян її допомогової праці в користь старого краю. По вислуханні реферату забирали майже всі делеґати голос в дискусії і всі згідно станули на становищі, що лемківська еміґрація мусить взяти участь у тій боротьбі, яка там тепер ведеться за душу наших братів, мусить стати їм в чинну допомогу. Душа радувалась, коли бачилось таке обєднання духових сил і цей запал до праці в користь своїх безталанних, поневолених братів. Не багато їх було, але ухвалили дуже багато важних постанов, які можуть стати зворотною точкою в історії лемківської еміґрації в Америці і можуть рішуче впливати на поправу долі Лемківщини.

Щоб працю повести зорґанізовано і систематично, вибрано уряд, якому надано назву Орґанізація Оборони Лемківщини Західньої України. На предсідника вибрано знаного всім щирого українського патріота, гром. Василя Левчика з Елизабет, який вже сам своєю особою дає запоруку успішного розвою орґанізації. Заступником предсідника зістав Василь Карбовник з Ню Йорку. Секретарем рекордовим вибрано молодого, тут родженого ідейного громадянина Андрія Смита з Елизабет, а секретарем фінансовим Теодора Копку з Ню Йорку. Касієром зістав гром. Іван Борисевич, касієр „Провидіннія" з Филаделфії, а його заступником Олекса Роман з Ню Йорку. До контрольної комісії ввійшли: Петро Ікалович з Джерзі Сити, Степан Пельц з Пасейку і Михайло Дудра.

По ухваленні відповідних резолюцій переведено збірку, яка принесла 16 долярів. На закінчення відспівано національний гимн. Всі розійшлися в піднесенім настрою і з запалом до праці.

Ухвалено такі резолюції:

Перший лемківський зїзд в Америці, по вислуханні реферату відпоручника Лемківської Комісії зі Львова і по широкій та всесторонній дискусії над ним, стверджує ось що:

1) Зі всіх наших земель, які знаходяться тепер під Польщею, в найгіршім положенні знаходиться Лемківщина, бо їй грозить зі сторони Поляків цілковите винародовлення. Коли Східню Галичину хочуть Поляки задержати якнайдовше під своїм пануванням, признаючи їй національну окремішність, то в відношенні до Лемків твердять, що це польське племя, а принайменше, що таким повинно стати.

2) В тій цілі запровадили вони в лемківських школах чудернацький т. з. лемківський буквар, який є властиво мішаниною польської мови і лемківського говору, і який має на меті відділити нас під оглядом мови від нашого матірнього українського пня. В той спосіб творять собі підставу до твердження, що ми польське племя, бо наша мова є польська. Чого не доказує буквар, це доповняють учителі Поляки, які заняли всі наші школи.

3) Щоб розбити нарід на ворогуючі табори, постарались про релігійну боротьбу на Лемківщині. За їх тайним почином і попертям повстала православна автокефальна церква, яка є нічим іншим як сліпим знаряддям в руках польської політики. Потверджує це хотяй би факт, що православні священики одержали від уряду наказ вчити дітей релігії по польськи.

4) В останніх часах створили ніби на домагання і для добра Лемків осібне лемківське епископство, виключаючи нас в цей спосіб зпід впливів перемиського епископа. Стверджуємо, що новий епископ іде в розріз з національними інтересами українського населення на Лемківщині, бо провадить свою політику церковну стисло під кутом польських державних інтересів. З тої причини, замісць причинитись до поправи релігійних відносин на Лемківщині, загострює лишень боротьбу і замішання.

5) Сподіючись, що Лемко, знеможений релігійною боротьбою, покине і гр.-кат. і православну церкву і піде десь небудь, щоб лише раз мати спокій, зачинають будувати вже в декотрих наших селах римо - католицькі косцюлки. Рівночасно мають в пляні забрати наших бідних хлопців на свою польську теольоґію до Кракова чи Тарнова, щоб там вчились на священиків і потім дійствували по наших селах.

6) Щоб знищити всяке зорґанізоване українське життя, розвязали за одним махом всі наші культурно-освітні і економічні товариства, а на їх місце позакладали ніби „русскі", а на ділі польські читальні Качковського, як також чисто польські товариства, такі як „Стшельце", „Кулка Млодзєжи", „Сьвєтліце".

7) Народні маси не мають нічого спільного з тою хуліґанською політикою, яка ведеться проти їх волі, а часто через незрозуміння крутих доріг польської політики.

8) Вину за нинішній стан на Лемківщині поносить у великій мірі кліка наших доморідних перевертнів, які, вибувшися всяких етичних засад, торгують безлично на шкірі наших братів Лемків, запродуючи їх за юдин гріш Полякам.

9) Леки є нерозривною складовою частиною українського народа і ніхто не сміє робити з них Москалів, ані тим більше Поляків.

10) Проти зазіхань польського апетиту і юдиної політики наших власних перевертнів, які свідомо запродують наш нарід і помагають його винародовити, зїзд закладає рішучий протест і рівночасно стверджує, що тяжке положення наших братів вимагає від нас, лемківської еміґрації в Америці, зґуртування всіх своїх сил і посиленої праці, якаб принесла їм поміч моральну і матеріяльну.

11) Зїзд стверджує, що лемківська еміґрація все давала чинну допомогу старому краєви, але лиш дуже малий відсоток її допомоги ішов на поширення освіти і національної свідомости на Лемківщині. Те занедбання зі сторони наших українських товариств і наше власне допровадило якраз до цього, що Лемківщина зістала позаду всіх наших земель і їй грозить нині винародовлення.

12) Як приклонники соборности всіх наших земель, стверджуємо потребу стати негайно всіми силами до помочі Лемківщині, бо вона якраз тепер знаходиться в найгрізнішім положенні і потребує такої помочі, якщо не має пропасти для нас раз назавжди. За ратування її промовляє хочаб те, що вона, освідомившись при нашій допомозі, сталаб сильним муром на сторожі наших західніх границь і стрималаб на собі напір на схід нашого західнього ворога — Поляків.

Зїзд звертає увагу всіх щирих Українців на цей грізний стан на Леківщині і закликує:

1) Ввесь наш загал з Лемківщини перевести в своїх громадах відчити і віча і запротестувати рішучо і масово проти безпощадної польської політики, яку Польща провадить супроти Лемківщини, змагаючи цілком виразно до цілковитого винародовлення Лемків.

2) Перестати сварки і ворожнечі, а взятися спільними силами і обєднано до помочі нашим братам в старім краю, закладаючи по всіх громадах Комітети Допомоги Лемківщині, якіб стали в допомогу Орґанізації Оборони Лемківщини і помоглиб повести широку допомогову акцію, збираючи жертви й уладжуючи ріжні імпрези на ту ціль.

3) Зїзд закликує до помочі і тих Українців, які походять з інших частин українських земель, а також всі наші українські товариства. В часі, коли мобілізуємо всі свої сили, коли на всіх частинах наших земель кріпшає щораз більше рух визвольницький, хай би і Лемківщина при нашій допомозі наздігнала решту земель і хай би і вона святкувала колись Свято Злуки всіх Українських Земель.

За Президію Зїзду:

В. Карбовник, предсідник;
Т. Копка, секретар;
М. Котлярчик, секретар.

УВАГА! УВАГА!

І-ший КОНҐРЕС Українських Націоналістів Америки

:——::——: який відбудеться :——::——:

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ ПРИ ІСТ 6-ТІЙ ВУЛИЦІ В НЮ ЙОРКУ, Н. Й.

П Р О Г Р А М А:

ПЯТНИЦЯ, 30-го СЕРПНЯ: наради починаються в 2-гій годині попол. В цей день на наради допущені лишень делеґати націоналістичних орґанізацій. Працюють передконґресові комісії.

СУБОТА, 31-го СЕРПНЯ: наради починаються в 9-тій годині рано до 12-тої, а від 2-гої до 5-тої год. попол. Делеґати здають цілорічні звіти зо своєї праці. На залю допущені всі делеґати національних товариств та гостей.

Вечером від 7-мої год. будуть виголошені реферати бесідників з рідних земель, Канади й Америки. Вступ для широких кругів українського громадянства.

НЕДІЛЯ, 1-го ВЕРЕСНЯ: делеґати сходяться в 10-тій год. рано й зорґанізовано удаються до церков на Богослуження та на панахиду, яка в цей день буде відправлена за поляглих Героїв.

Пополудні від год. 2:30 до 6-тої відбуваються наради делеґатів М.У.Н. та буде виголошено ряд рефератів молодими націоналістами.

Вечером всі беруть участь в Державницькій маніфестації Української Еміґрації.

ПОНЕДІЛОК, 2-го ВЕРЕСНЯ: продовження нарад через цілий день. Вступ тільки для делеґатів націоналістичних орґанізацій.

Всі делеґати привозять зо собою повновласти від Управ своїх товариств, а в Централі одержують карти вступу на Конґрес.

ПРИВІТИ та ПОЖЕРТВИ з нагоди Конґресу просимо слати на адресу Централі: P. O. Box 13, Sta. D, New York City.

ТЕЛЕҐРАМИ на адресу Народнього Дому (ч. 217-219 Іст 6-та вул.). 199

ЦЕНТРАЛЬНА УПРАВА ОДВУ.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Звідомлення Злучених А. У. Орґанізацій м. Филаделфії. День Молоді.

Перший День Молоді відбувся в Филаделфії в неділю, 4. серпня, в приявности біля трох тисяч гостей. В програмі свята взяли участь 135 змагунів та 14 молодечих клюбів з Филаделфії, Елизабету, Мілвил та Трентон.

Орґанізованим здисциплінованим виступом, працею та молодечим запалом — наша молодь здобула не тільки щире признання та любов загалу, але й вказала йому успіхи обєднаної громадянської праці.

Колиж на грудях побідних змагунів заблисли золоті, срібні та бронзові відзнаки, з синьо-жовтими лентами та тризубом, а молодечі клюби підняли вгору добуті ними трофеї, то в душі кожного приявного зродилось одно бажання, щоби **другий День Молоді** випав ще краще, ще більше величаво. Всі дивувались, як наша молодь, власними руками переробила звичайну фармерську дорогу на шлях змагань; як карно виконували змагуни прикази проводу та як щоро вони себе взаїмно витали.

Молодь відчула, що вся филаделфійська громада піддержує її зусилля, бо всі орґанізації і наші парохії не тільки запросили на це свято своїх членів, але навіть відклали на інші дні свої пікніки (греко-кат. парохія Френкфорд, громада Найставн), щоби свято молоді випало якнайкраще. Молодь оцінила як слід і піддержку наших головних орґанізацій, а це У. Н. Союза, У. Робітничого Союза та Провидіння за їх прегарні трофеї та висилку окремих представників на це свято, як і за моральну поміч преси, зокрема Свободи, Юкраініян Віклі, Народної Волі й Америки.

Нагороди.

Змагаючим молодечим клюбам роздано такі нагороди:

1) Трофей Українського Народного Союза, призначений для клюбу, який добуде перше місце в українському спорті в Злучених Державах, здобув Український Атлетичний Клюб Филаделфії.

2) Трофей Українського Робітничого Союза, призначений для клюбу, який добуде перше місце в полевих змаганнях, здобув Клюб св. Йосафата з Френкфорд.

3) Трофей Дівочого Атлетичного Клюбу з Найставн, призначений для клюбу, який добуде перше місце в „валейбол", здобув дівочий клюб Найставн.

4) Трофей Тов. У. А. Горожанок, призначений для клюбу танцюристів, здобула Шко- Танцюристів В. Авраменка з Филаделфії.

5) Трофей М. Насевича, призначений для клюбу, який добуде перше місце в „бейзбол" в окрузі Филаделфії, здобув Атлетичний Клюб 23 і Бравн. Всі згадані нагороди стануть власністю клюбів після трикратньої перемоги.

Для поодиноких змагунів роздано 80 відзнак золотих, срібних та бронзових як символ першого, другого і третього місця у змаганнях.

На покриття коштів відзнак зложили, крім згаданих орґанізацій, отсі: Привидіння, Тов. У. А. Горожан, Громада Найставн, Бр. св. Юрія, 239 відділ У. Н. Союза, Драм. Гурток ім. Шевченка, Молода Україна, А. У. Молодечий Клюб, Молодечий Комітет.

Другий День Молоді.

Трофеї наших головних орґанізацій призначені загально для молодечих українських клюбів в Злучених Державах. Щоби дати змогу всім клюбам взяти участь у змаганнях в наступнім році й до них як слід підготовитися, зорґанізовано при Злучених Орґанізаціях Комітет, який у короткому часі проголосить день і місце **Другого Дня Молоді** та обовязуючі правила для змагунів у всіх родах спорту.

Конґрес Ліґи У. Молоді в Дітройті.

На зборах Управи З. О. та комітету Дня Молоді принято одноголосно рішення, щоби помогти фінансово у висилці відпоручників Злучених Молодечих Клюбів Филаделфії на конґрес Ліґи У. Молоді в Дітройті. Цю постанову приняла молодь з одушевленням та вибрала по одному делеґатови з кожного клюбу. До проводу делеґації вибрано студента В. Наконечного як голову, панну Гаріс як секретарку і панну С. Монастирську як скарбничку.

Надзвичайні Збори Злучених А. У. Орґанізацій.

Важні події, які склалися в останньому часі, змушують Управу З. О. скликати надзвичайні збори відпоручників усіх орґанізацій Филаделфії і околиці на вівторок, 27. серпня, 8 год. вечором, до дому Горожан. Кожна орґанізація має право вислати двох відпоручників.

Віримо, що всі національно свідомі орґанізації візьмуть участь у цих важних нарадах та покладуть основи до нової громадської праці.

Управа Злучених А. У. Орґанізацій м. Филаделфії.

ШКІЛЬНА ПОРА І ДІТИ

(Подає д-р Джан Л. Райс, директор здоровля міста Ню Йорку).

Вже пора приготовляти діти до школи, а хто сподівається від них успіхів та поступу в науці, повинен наперед упевнитись, чи вони є при добрім здоровлю. Кожна дитина має пиродне право бути здоровою, але це залежить від родичів, щоби подбали про таку важну справу.

Заведіть негайно свою дитину до родинного лікаря для фізичних оглядин. Лікар видасть повний осуд про стан здоровля дитини та вкаже точно, як застосуватися, щоб малолітка вдержати при добрім здоровлю постійно. Коли лікар винайде яке тілесне недомагання, він порадить родичам, як пристосувати найкращі методи для його поправи.

Приблизно 80 відсотків з усіх дітей, котрі перший раз починають школу, мають одно або більше недомагань; багато з них легкі, які можна без великого труду направити. Одначе навіть незначні недомагання часто спиняють поступ дитини в школі.

Зіпсуті зуби, слабий зір або слух, недоїдання або брак приписаної ваги — це між іншим головні недомагання, що знаходяться у дітей, які починають шкільну науку. Будьяке з тих недомагань це достаточна завада для здержання дитини від поступу. Майже кожне з тих недомагань можна легко направити.

Родичі не повинні забувати, що заголоджена дитина ще не значить, що вона не дістає подостатком поживи, але невідповідну поживу, а саме незрівноважений харч. Лікар скаже, що саме дитина повинна їсти; пристосовуючися до його вказівок, дитина скоро набуває ваги. Кожна виростаюча дитина потребує досить свіжих зелених ярин, дозрілих овочів та щонайменше одну кварту молока денно.

Крім того діти часто не ростуть та недоважують через брак достаточного відпочинку. Уважайте, щоб дитина спала щонайменше девять годин кожної ночі та щоб мала подостатком свіжого повітря і сонця. Щоденна купіль повинна бути звичайно на деннім порядку.

Довідайтеся про стан здоровля вашої дитини ще сьогодня, а, стосуючись до вказівок лікаря, вона не буде в школі оставлятись позаду інших дітей.

ФЛІС.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

A WORTHWHILE MOVE.

Rev. Father John Hundiak, pastor of St. Demetrius' Ukrainian church, wants more playgrounds for children of the borough and the entire community is wholeheartedly behind him in his movement to get them.

(Perth Amboy Evening News, Monday, August 19, 1935).

ПОДЯКА.

Я, нижче підписаний член тов. „Зоря", від. 69 У. Н. Союза, складаю щиру подяку головним урядникам нашої орґанізації за уділення мені допомоги з фонду запомогового в сумі $35, котрі стали мені великою помічю у моїй недузі. Також дякую місцевим урядникам за їх труд.

Стефан Шевчук.

ДО ВІДОМА ВСІМ ПРЕДСТАВНИКАМ, ЩО ВЗЯЛИ ДО РОЗПРОДАЖІ ТІКЕТИ НА ДЕРЖАВНИЦЬКУ МАНІФЕСТАЦІЮ!

На зборах Маніфестаційного Комітету з дня 23-го серпня рішено, що ВСІ ГРОШІ ЗА РОЗПРОДАНІ ТІКЕТИ мають бути передані на руки Президії В ПЯТНИЦЮ та СУБОТУ, ДНЯ 30-го й 31-го СЕРПНЯ ц. р., в годинах від 10-тої рано до 11-тої в ночі в домівці ОДВУ в Ню Йорку. (У. Н. Дім, 6-та вулиця). Також всі НЕРОЗПРОДАНІ ТІКЕТИ мають бути звернені в цей сам час, бо в противнім разі товариство, якого делеґат забрав тікети, а не звернув у приписаний час, буде мусіло заплатити за всі тікети. 199

ПРЕЗИДІЯ МАНІФЕСТАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ.

ДО ВСЬОГО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА В АМЕРИЦІ!

УКРАЇНСЬКІ ПАТРІОТИЧНІ НАЦІОНАЛЬНО-СОБОРНИЦЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ

УЛАШТОВУЮТЬ

ДЕРЖАВНИЦЬКУ МАНІФЕСТАЦІЮ УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ В АМЕРИЦІ

В НЕДІЛЮ 1-го ВЕРЕСНЯ 1935 Р.

в Карнегі Гол, при 7-мій Аве. і 57-мій вулиці у Ню Йорку

В НАЙКРАЩІЙ КОНЦЕРТОВІЙ САЛІ В НЮ ЙОРКУ.

ПОЧАТОК ТОЧНО 8-ма ГОДИНА ВВЕЧІР! ТІКЕТИ В ЦІНІ ВІД 75 ЦНТ. ДО $2.00.

В програмі виступи хору, співаків-солістів, пані Гребенецької та п. Ординського, скрипкове сольо нашого молодого віртуоза п. Пилипа Дубаса з Філаделфії, реферати ген. Капустянського від ҐЕН. ШТАБУ Української Армії та інж. Сціборського від Проводу Українських Націоналістів та інших місцевих та запрошених громадян.

УКРАЇНЦІ! СПІШІТЬ УСІ НА ЦЕЙ ВЕЛИКИЙ ДЕНЬ НАШОГО ОРГАНІЗОВАНОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ! У ХВИЛЯХ НАДЗВИЧАЙНОГО ЗМАГУ Й БОРОТЬБИ НАШОЇ УКРАЇНИ З ВОРОГОМ ДАЙТЕ ДОКАЗ ВАШОГО ПРИВЯЗАННЯ Й ЛЮБОВИ ДО НЕЇ! ПОКАЖІТЬ УСІМ, ПРИЯТЕЛЯМ І ВОРОГАМ, СВОЇМ І ЧУЖИМ, ЩО ДОЛЯ БАТЬКІВЩИНИ Є ВАШОЮ ДОЛЕЮ! ЗАСВІДЧІТЬ ВАШИМ БРАТАМ, ЯКІ ЗМАГАЮТЬСЯ З ВОРОГОМ, ЩО Й ТУТ БЄТЬСЯ ЖИВО УКРАЇНСЬКЕ СЕРЦЕ, ЩО ВСІ ВИ СПРЯМОВАНІ ДУМКОЮ Й ЧИНОМ ДО ОДНОЇ ВЕЛИКОЇ МЕТИ: САМОСТІЙНА СОБОРНА УКРАЇНА!

НЕХАЙ НЕ БУДЕ НІ ОДНОЇ УКРАЇНКИ НІ УКРАЇНЦЯ, КОТРІ ПОСТАВИЛИСЯ БАЙДУЖНО ДО ЦЬОГО ВЕЛИКОГО ДНЯ! ЗІЖДЖАЙТЕСЯ ВСІ, ЗБЛИЗЬКА І ЗДАЛЕКА! ВСІ ЯК ОДИН НЕСІТЬ У ЦЕЙ ДЕНЬ СВОЄ ЩИРЕ СЛОВО Й СВІЙ СКРОМНИЙ ДАТОК НА ЖЕРТВЕННИК ВАЖКОЇ БОРОТЬБИ Й ПОСВЯТИ ЗА СКОРЕ Й ОСТАТОЧНЕ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ!

Президія Маніфестаційного Комітету.

ПОЗІР! МЕНВІЛ, Р. АЙ., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

УКРАЇНСЬКЕ ЗАПОМОГОВЕ СЕСТРИЦТВО СВ. АННИ

улаштовує

СПІЛЬНУ ВЕЧЕРУ З ТАНЦЯМИ

В СУБОТУ, ДНЯ 31-ГО СЕРПНЯ (AUGUST) 1935 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ.

Початок точно 6:30 ввечір.

Хто прибуде не пожалує. На цей спільний вечерок запрошуємо громадян як з Вунсакет, Потакет, Централ Фолс і з Провіденс. — Комітет. 199

Тайний.

— Знаєте, цей пес зовсім не виглядає на поліційного пса.

— Бо, знаєте, він служить у тайній поліції.

Непорозуміння.

Професор Пікард:

— Їду на місяць.

— Бальоном?

— Ні, їду залізницею на місяць на відпочинок.

Батькове геройство.

— Ой татку, я страшно боюся цього дентиста.

— Як можна його боятись? Один рух і зуба вже нема.

— Татку, а ти вже рвав коли зуба?

— Одного? Сто, мій хлопче!

Джигун.

Один старший джигун нарікав:

— Колись усі мої жарти пані принимали за любовні освідчини, а нині всі мої любовні освідчини принимають за жарт.

Цікавий.

— Чомуж, хлопчику, хочеш, щоби я погладила цього песика?

— Бо я цікавий, чи він кусає.

В голяря.

— Чи ви вже може колись голилися в мене?

— Ні, ті шрами походять з випадку автомобілевого.

Перука.

Юрко залюблений у Марійці. На вулиці стрічає її маленького брата й каже:

— Слухай, я хотів би мати жмут волосся твоєї сестри. Що тобі за те дати?

— Добре, — каже маленький, не застановляючись, — за один жмуток хочу пять злотих, а як дасьте 20 зл., то принесу цілу перуку.

До лиця.

Правда, що моїй жінці добре в чорній красці?

— Еге, чудесна булаб із неї вдовичка.

Нервуючий спорт.

— Ви чого все такий знервований?

— Бо я займаюся риболовством.

— Таж це дуже спокійний спорт.

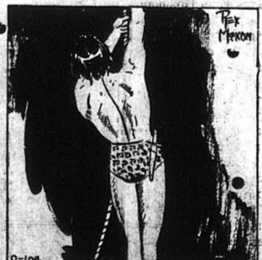
— Так, але я не маю дозволу.

ТАРЗАН І ПРОЛЕВ (104)

„Що ти відкрила?" — запитав нетерпляче Тарзан, коли спустив Ронду вниз. „Отвір має зо три стопи довжини, а дві ширини", вона сказала. „Виглядає, що розширяється він до середини на вершку стіни по однім боці. Я могла намацати кант. Але я не можу вилізти на нього, щоб ще вище розслідити".

„Пробуймо ще раз", сказав Тарзан весело. „Постав ноги в мої долоні. Випростуйся. Зіприся на стіну, а я піднесу тебе півтори стопи вище ніж передше". І сильний Тарзан підносив її легко, але постійно аж на цілу довжину своїх рук.

Потім він тримав її в постійній позиції. По якімось часі, наперед з одної долоні, потім з другої її ноги піднялись. Він чекав мовчки. Несподівано почув голос згори: „Киньмені свою линву!" Він узяв посторонок, зроблений з трави, і кинув його вгору в темноту.

Ронда зловила шнур за другим разом. Тарзан почув, як вона щось маніпулювала і заговорила згори: „Пробуй!" Коли він піднісся на посторонку, майнула йому думка: Чи то їх хапун лише так бавився з ними, коли давав їм спромогу втекти, на те, щоб їх знову зловити?